

Περιβαλλοντική εκπαίδευση
στην Ι. Μονή Χρυσοπηγής

Η εμπειρία της Μονής Χρυσοπηγής στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος αποτελεί την αφετηρία του προγράμματος περιβαλλοντικής εκπαίδευσης. Στον ειδικά διαμορφωμένο χώρο του Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΚΠΕ) της Μονής και στον οικότοπο που το περιβάλλει, οι μαθητές ενημερώνονται και ευαισθητοποιούνται σχετικά με περιβαλλοντικά ζητήματα και τη σχέση της προστασίας του περιβάλλοντος με την ορθόδοξη παράδοση. Μέσα από τη βιωματική εμπειρία και με τη βοήθεια σύγχρονων οπτικοακουστικών μέσων τα μηνύματα αυτά παρουσιάζονται και μεταγγίζονται στα παιδιά ως τρόπος ζωής, που συμβάλλει στη διαφύλαξη της κτίσης και στη διάσωση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς.

Το πρόγραμμα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης της Μονής οργανώνεται γύρω από δύο κυρίως άξονες, που αντιστοιχούν:

A. Στη θεωρητική κατάρτιση - ευαισθητοποίηση των μαθητών.

B. Στη βιωματική εμπειρία, που περιλαμβάνει δράσεις, οι οποίες κυρίως στοχεύουν:

1. Στην προστασία και αξιοποίηση του οικοσυστήματος και των επιμέρους βασικών στοιχείων που το αποτελούν: γη - νερό - φως - αέρας - βιοποικιλότητα.
2. Στη γνωριμία με την παράδοση του τόπου μας («Από το χθες στο σήμερα») και στην αναζήτηση τρόπων διαφύλαξης του περιβάλλοντος, φυσικού και δομημένου.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

A. Θεωρητική κατάρτιση - ευαισθητοποίηση

- ✓ Σε κάθε ομάδα μαθητών γίνεται παρουσίαση περιβαλλοντικών θεμάτων με αντίστοιχη προβολή power point, σύμφωνα με την ηλικία των παιδιών. Ενδεικτικά αναφέρονται κάποιοι τίτλοι των προβολών αυτών:
 - “Γνωριμία με την βιοποικιλότητα της περιοχής”
 - “Το δέντρο της ελιάς”
 - “Χρήση φυτών στην ορθόδοξη λατρεία”
 - “Πώς φτιάχνεται το σαπούνι;” κ.ά.
- ✓ Παράλληλα, μέσα από το διαδραστικό περιβάλλον των infokiosks τα παιδιά μπορούν σε προσωπικό και ομαδικό επίπεδο να γνωρίσουν την πλούσια χλωρίδα και πανίδα της περιοχής, να συμμετέχουν σε εκπαιδευτικά παιχνίδια, να μάθουν για παραδοσιακά επαγγέλματα και τέχνες που εκλείπουν, να ξεφυλλίσουν βιβλία, ακόμη και να περιηγηθούν ηλεκτρονικά στον οικότοπο μέσα από εικονικές διαδρομές.

B. Βιωματική εμπειρία

1) Προστασία Οικοσυστήματος

(Οργανώνεται γύρω από πέντε βασικούς κύκλους δραστηριοτήτων, που αντιστοιχούν στα στοιχεία του οικοσυστήματος):

✓ Γη

- Δεντροφύτευση - Καλλιέργεια λαχανόκηπου
- Παρασκευή οργανικού λιπάσματος (κομπόστ) - ανακύκλωση οργανικών απορριμμάτων
- Περιβαλλοντικό παιχνίδι σταθμών (γη)
- Πειράματα αποδόμησης των υλικών σωμάτων (οργανικά προϊόντα, ύφασμα, πλαστικό, αλουμίνιο)
- Βλάστηση - προστασία από τη διάβρωση κ.ά.

✓ Νερό

- Πορεία στό μονοπάτι που οδηγεί στην πηγή του σπηλαίου των Αγίων Επτά Παίδων και διασχίζεται κατά τους χειμερινούς μήνες από μικρό χείμαρρο
- Παιχνίδια με το νερό (το αλφαβητάρι του νερού κ.ά.)
- Περιβαλλοντικό παιχνίδι σταθμών (νερό)
- Επιδαπέδιο ομαδικό παιχνίδι για την ορθολογική χρήση του νερού
- Δημιουργία κειμένων / ποιημάτων για το νερό (προετοιμασία από το σχολείο ή ευαισθητοποίηση των μαθητών και συγγραφή των κειμένων-παραμυθιών-ποιημάτων στην τάξη μετά την επίσκεψη)
- Η μουσική του νερού (διαδραστικό παιχνίδι)
- Επίσκεψη στις εγκαταστάσεις βιολογικού καθαρισμού της Μονής (μορφή ανακύκλωσης του νερού) κ.ά.

✓ Φως

- Παρουσίαση φωτοβολταϊκού πάνελ, που έχει ειδικά εγκατασταθεί για εκπαιδευτικούς σκοπούς στον χώρο του ΚΠΕ
- Απλές ιδέες και πρακτικές για ένα βιοκλιματικό σπίτι
- Αυτοσχέδιο θερμοκήπιο
- Φωτεινός παντογνώστης (εκπαιδευτικό παιχνίδι) κ.ά.

✓ Αέρας

- Απελευθέρωση πουλιών
- Περιβαλλοντικό παιχνίδι σταθμών (αέρας)
- «Σσσσς... Ας αφήσουμε το περιβάλλον να ακουστεί!» (αντιμετωπίζοντας το πρόβλημα της ηχορρύπανσης)
- Κατασκευές (ανεμόμυλος, χαρταετός)

✓ Βιοποικιλότητα

- Περίπατος - ξενάγηση στο μοναστικό δασικό οικότοπο (οδοιπορία στα λιθόστρωτα μονοπάτια, στα παρεκκλήσια μέσα στα σπήλαια κ.ά.)
- Συλλογή φύλλων (για κατασκευή φυτολογίου στην τάξη, για το παιχνίδι «Ο σκαντζόχοιρος» κ.λπ.)
- Ανακύκλωση χαρτιού
- Διαγωνισμός «Συλλέκτες σκουπιδιών»
- Το παιχνίδι του δέντρου
- Αλυσίδα ζωής γύρω από τον κορμό ενός δέντρου (με ειδική προβολή για παιδιά πρώτων τάξεων δημοτικού)
- Φυτο-ανακαλύψεις: Αναγνώριση και μελέτη άγριων λουλουδιών και βοτάνων της περιοχής - ενημέρωση για τις φαρμακευτικές και θεραπευτικές τους ιδιότητες κ.ά.
- Φυτο-μπερδέματα (επιδαπέδιο παιχνίδι μνήμης)

2) Γνωριμία με την παράδοση του τόπου μας («Από το χθες στο σήμερα»)

- Παραδοσιακά σκεύη και εργαλεία - Επίσκεψη στο Λαογραφικό Μουσείο της Μονής Χρυσοπηγής
- Επίσκεψη στο πατητήρι και την παλιά δεξαμενή της Μονής
- Υφαντές δημιουργίες στον αργαλειό
- Κατασκευή φακαρόλας
- Χρήση φυτικών βαφών
- Γνωριμία και συμμετοχή σε παραδοσιακά διακονήματα της Μονής (παρασκευή λιβανιού, κεριού, σαπουνιού, μελισσοκομία, αγιογραφία, κατασκευή ψηφιδωτών, λάξευση πέτρας κ.ά.)
- Ζύμωμα ψωμιού και ψήσιμο σε παραδοσιακό φούρνο της Μονής
- Χρήσιμες κατασκευές με «άχρηστα» υλικά (τα οποία τα έχουν συλλέξει ήδη οι μαθητές)
- Ο κύκλος του μεταξιού (μεταξοσκώληκες - κουκούλια)
- Παρουσίαση και άλλων παραδοσιακών επαγγελμαμάτων (γνωριμία, συγκριτική προσέγγιση) κ.ά.

Ιερά Μονή Ζωοδόχου Πηγής – Χρυσοπηγής
τηλ.: 28210-29840, fax: 28210-97600
e-mail: imx@otenet.gr